

**Mela kraftverk i Snåsa kommune
i Nord-Trøndelag Fylke
Utsjekking av eventuelle forekomster av høsehauk innen
influensområdet.**

Bioreg AS Rapport/notat 2015 : 03

BIOREG AS**Rapport 2015:03**

Utførende institusjon: Bioreg AS http://www.bioreg.as/	Kontaktpersoner: Finn Oldervik	ISBN-nr. 978-82-8215-285-3
Prosjektansvarlig: Finn Oldervik 6693 Mjosundet Tlf. 71 64 47 68 el. 414 38 852 E-post: finn@bioreg.as	Finansiert av: Småkraft AS	Dato: 28. mars 2015
Referanse: Lien Langmo, S. H. & Oldervik, F. G. 2015. Mela kraftverk i Snåsa kommune i Nord-Trøndelag fylke. Utsjekking av eventuelle forekomster av hønsehauk innen influensområdet. Bioreg AS rapport 2015 : 03. ISBN 978-82-8215-285-3.		
Referat: Etter ønske fra NVE og på oppdrag fra Småkraft AS, har Bioreg AS v/ Solfrid Helene Lien Langmo foretatt et søk etter hønsehauk innen influensområdet til Mela kraftverk AS i Snåsa. Søket ble initiert av flere litt eldre registreringer ca tilbake til årtusenskiftet, men det er også registrert hekking i området så sent som i 2012. Det registrerte reiret samt et større område med potensielle reirlokalteter ble oppsøkt, uten at en fant tegn til at det er hauk i området i år.		
4 emneord: Hønsehauk Vasskraftutbygging Registrering Reirtre		

Figur 1. Forsida; Bildet er tatt et stykke opp i lia sør for Mela. Det planlagte kraftverket blir liggende skjult i skogen nede ved elva, litt til venstre for midten av bildet. Som en ser er mye av de nedre delene av liene her preget av rimelig nye flatehogster, og således lite egnet som hekkelokalitet for hønsehauk. (Foto; Solfrid Helene Lien Langmo, Bioreg AS ©. 27.03.2015).

Forord

Dette notatet er for det meste bygd på egne undersøkelser foretatt den 26. mars 2015 av Solfrid Helene Lien Langmo, Bioreg AS. Bakgrunnen for undersøkelsen og notatet er et krav framsatt av NVE som en betingelse for konsesjon på småkraftverket ved Mela.

Det er på oppdrag fra Småkraft AS ved Svenn Halvard Rognås at dette notatet er blitt til, og da som nevnt etter krav fra NVE. I 2006 gjorde Ambio Miljørådgivning registreringer av naturtyper og rødlistearter langs Mela og rundt Movatnet.

For oppdragsgiverne har Svenn Halvard Rognås vært kontaktperson, og for Bioreg AS har Finn Oldervik hatt den samme rollen. Solfrid Helene Lien Langmo har utført den naturfaglige undersøkelsen for hønsehauk, samt at hun har utformet mesteparten av notatet. Notatet er kvalitetssikret av Finn Oldervik, Bioreg AS.

Vi takker oppdragsgiverne for oppdraget og for tilsendt bakgrunnsinformasjon, mens grunneier Edmund Fossum, feltornitolog Tom Roger Østerås og Kristian Julien hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag blir takket for nyttige opplysninger og tips om hønsehauk i forkant av undersøkelsen.

Aure/Rissa 28. mars 2015

FINN OLDERVIK SOLFRID H. LIEN LANGMO

Mela Kraftverk AS i Snåsa kommune – tilleggsundersøkelser for å sjekke ut eventuell forekomst av hønehauk i nærheten av Mela

Bakgrunn

Etter pålegg fra NVE har Småkraft AS gitt Bioreg AS i oppdrag å foreta en feltundersøkelse for eventuelt å påvise/avkrefte om hønehauk fremdeles hekker i nærheten av utbyggingsområdet til det planlagte Mela Kraftverk. Den siste kjente registreringen av hønehauk i skogen ved Mela ble gjort 2012. Tidligere var reiret i et annet tre, men her var det ikke observert hekking etter 2002, og dette ble derfor hogd i 2012 sammen med et større areal annen skog. Det nåværende reirtreet var også nær ved å bli hogd noe tidligere (2010). Det var NINA som i sin tid registrerte hekkende hønehauk her.

Metode

Før Bioreg AS gjorde den nye undersøkelsen ble Kristian Julien hos Fylkesmannens miljøvernnavdeling og feltbiolog, Tom Roger Østerås kontaktet for å innhente mest mulig opplysninger om hekkelokaliteten. De opplyste om at det ble registrert hekkende hønehauk på lokaliteten inntil 2012, men hverken i 2013 eller 2014. I følge samme kilde har det vært hogd mye i områdene rundt hekkelokaliteten (Tom Roger Østerås pers med.). Vi fikk koordinatene for funnet fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag.

Av egen erfaring vet vi at hønehauk er en sky og stille fugl på reirplass, som i de fleste tilfelle gjør lite av seg inntil ungene klekker i juni/juli. En kan imidlertid høre lokkerop i forbindelse med revirhevdingen. Det er også kjent at hønehauken pynter reiret sitt med friske barkvister tidlig om våren. På grunn av dette kan det i en del tilfeller være mulig å konstatere at det er fugl i territoriet også tidlig om våren. Dette er imidlertid ikke alltid tilfelle.

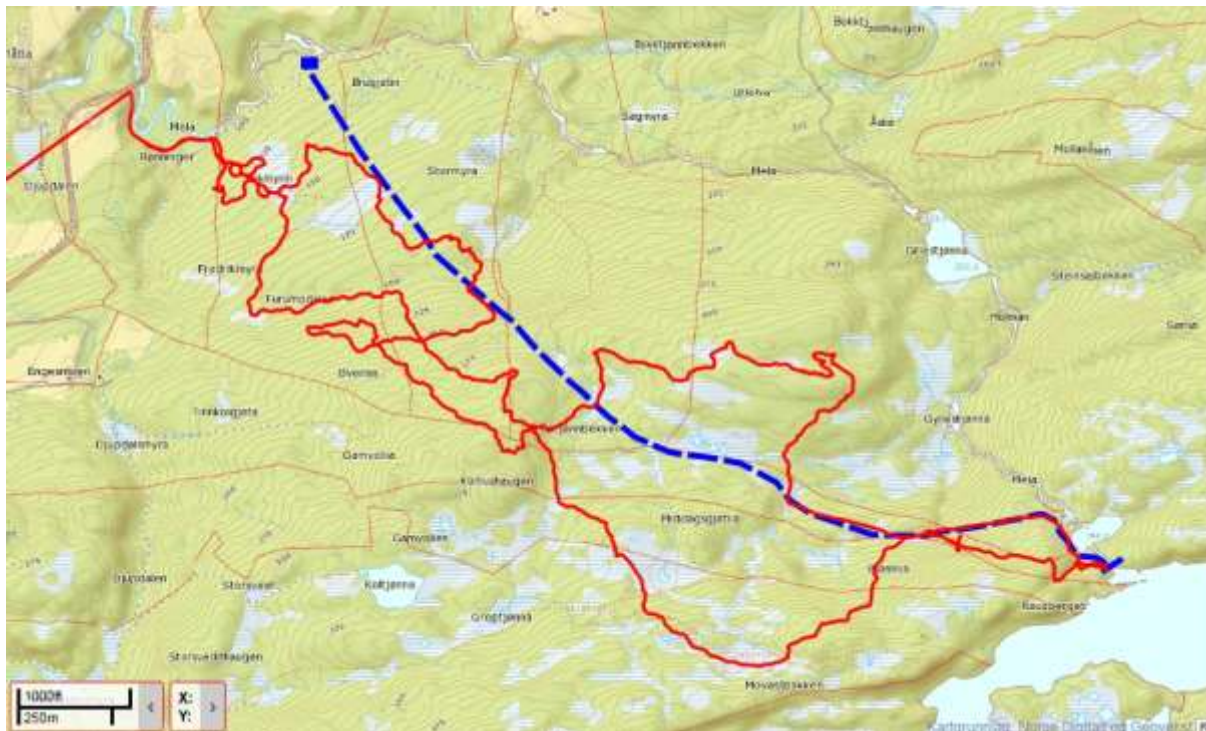
På forhånd undersøkte vi også satellitt/fly-bilder fra området for eventuelt å finne områder med eldre skog innenfor influensområdet og som fremdeles kunne tjene som potensielle reirområder for hønehauk.

Undersøkelsene

De naturfaglige undersøkelsene ble utført den 26. mars 2015. Det var godt vær, men en del vind på undersøkelsestidspunktet vanskeliggjorde lytting etter fuglen noe. Det var også stedvis mye snø. En startet undersøkelsene tidlig om morgenen den 26. mars, da det er størst sjans for å høre eventuelle lyder fra hauken, og undersøkelsen ble som tidligere nevnt lagt til den tiden av året da en antar det er størst muligheter for å høre lyder av revirhevdingen. I områder med skog som så lovende ut med tanke på hønehaukreir, ble alle potensielle reirtre ekstra grundig undersøkt.

Mela kraftverk i Snåsa

I nedre deler av influensområdet, er en god del av den opprinnelige skogen hogd og ny skog plantet/frøforynget. Mye av dette er relativt ung skog, uten interesse for denne undersøkelsen. Det finnes imidlertid lommer med eldre skog spredt, og alle disse ble grundig undersøkt. I de øvre delene av influensområdet er mer av den opprinnelige skogen intakt. Også det meste av denne ble undersøkt.

Figur 2. Kartet viser hvor i influensområdet til prosjektet en gikk under de naturfaglige undersøkelsene. De områdene en anså å ha størst potensiale for hekking av hønehauk ble ekstra grundig undersøkt.

Resultat og diskusjon

Hele influensområdet var greit tilgjengelig for undersøkelser til tross for stedvis dyp snø. Det ble søkt mest aktivt i områder som ble ansett å ha størst potensiale for eventuelle hønehaukreir, nemlig i eldre furu-/ granskog. En fant det allerede registrert reiret, men ingen nye hekkelokaliteter. Det ble imidlertid identifisert flere potensielle skogsområder noe lenger unna influensområdet, som kan være aktuelle å undersøke ved en senere anledning. I tillegg kan det være fornuftig å utføre en supplerende undersøkelse tidlig i juli for da med større sikkerhet å kunne utelukke hekking. Da er ungene klekket, og tiggelyder fra disse er den sikreste måten å identifisere hekkende hønehauk på.

Ut fra undersøkelsene 26. mars 2015, later det ikke til at det eksisterende reiret er i bruk. En fant mye gamle kvister under reiret, men ikke spor etter ferskt bar på selve reiret eller på bakken. Det ble heller ikke registrert rovfuglaktivitet i området denne dagen, hverken varsellyder, fjær eller ekskrementer fra voksen fugl. Det var en god del vind og dermed mye støy i terrenget, men en regner det som sannsynlig at de lyder som fugl ville lagd, hadde vært mulig å høre til tross for dette.

Ellers kan nevnes at flere rødlistede lavarter i kategorien nær truet (NT) ble registrert innenfor influensområdet til dette prosjektet, men en antar at denne utbyggingen ikke vil få noen konsekvenser for disse artene, så sant den gamle skogen i området ikke berøres mer enn det som

Mela kraftverk i Snåsa

allerede er gjort i forbindelse med rydding av rørgatetråse. Det ble også registrert spor etter rype, orrfugl og storfugl flere steder (også leiker), samt at både røy, orrfugl og orrhøne ble observert.

Figur 3. I de nedre delene av influensområdet er mye av skogen hogd og i yngre aldersfaser. Slik skog er lite gunstig som reirhabitat for hønehauk, men kan tjene som jaktområder. (Foto; Solfrid Helene Lien Langmo © 26.03.2015).

Den eldste skogen innenfor influensområdet er å finne ganske langt oppe i liene, samt på åsryggene rundt. Som en ser vokser det en god del lav på trærne her. Mange arter er også knyttet til den grove barken på slike gamle trær. (Foto; Solfrid Helene Lien Langmo © 26.03.2015).

Kilder:

Skriftlige

Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold.

Fremstad, E. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. NINA Temahefte 12. 279 s.

Kålås, J. A., Viken, Å., Henriksen, S. og Skjelsest, S. (red.). 2010. Norsk rødliste for arter 2010. Artsdatabanken, Norge.

Lindgaard, A. og Henriksen, S. (red) 2012. Norsk rødliste for naturtyper 2012. Artsdatabanken, Trondheim.

Tysse, T. 2007. Konsekvenser for biologisk mangfold ved utbygging av Mela, Snåsa kommune. Ambio Miljørådgivning. Rapport nr. 25319-13. 29 s.

Svensson, L., Grant, P.J., Mullarney, K., Zetterström, D. 2004. Gyldendals store fugleguide. Europas og middelhavsområdets fugler i felt. 2 red. utg. Norsk utgave ved V. Ree (red.) J. Sandvik & P.O. Syvertsen. Gyldendal Fakta, Oslo.

Svensson, L. og Pedersen, J. 2011. Fuglesang. 150 norske fugler – beskrivelse og lyder. Oversatt av Josefson, E.B. og bearbeidet for norske forhold av Andreassen, G. S. Cappelen Damm Faktum.

Mela kraftverk i Snåsa

Muntlige

Tom Roger Østerås, Vikanveien, 7500 Stjørdal, Telefon: 415 58 612

Edmund Fossum, Almo, 4760 Snåsa, grunneier Telefon: 974 20 472

Kristian Julien, seniorrådgiver, miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen i N-Tr. Tlf. 922 60 122

Kilder fra internett

Dato	Nettsted
25.03.2015	Norsk Ornitologisk forenings fugleatlas
25.03.2015	Nettverk for Miljølære - hønehauk